

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., 1/2 évre 8 frt., 1/4 évre 8 frt., 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 14 frt., 1/2 évre 7 frt., 1/4 évre 8 frt. 50 kr., 1 óra 1 frt. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petít. sor egyező 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Nemzet a nemzetben.

Arad, július 29.

(—s) A tulajdonképeni Magyarország vagyis amint mondani szokás az anyaország és a vele — bár különváltan — de egy testet kepező Fiume város nem kevesebb, mint nyolcz különböző anyanyelvű állampolgárnak szolgál hazául. — Ezek az idiomák a 15 milliónyi lakosság között akként oszlanak meg, hogy magyar van 7.35, német 1.98, tót 1.89, oláh 2.58, ruthén 0.37, horvát 0.18, szerb 0.49, vend 0.07, egyéb nyelvű (köztük az olasz) 0.17 millió.

E szerint tehát az a proklamáció, a mely Nagy-Szeben, Turóc-Szent-Márton és Újvidéken keltezve a legutóbbi napokban megjelent, legjobb esetben 4.96 embernek szól, de bizony ezek közül több mint a fele szegény tót, oláh és szerb parasztember, aki ügyet sem vet a nagyhangu kiáltványra, mert nem is érti azt, s mert különben sincs oka panaszra a miatt, mintha nemzetiségéből valaki ki akarná vetköztetni; a többi kisebb részből pedig akárhány józan elfogulatlan intelligens egyént tudnánk megnevezni, aki *Mudron* és társai fölhívását indignációval visszautasítja.

Szóval a 4.96 millió tulajdonképen néhány fanatikus ügyvédből, tanítóból és lelkészből, valamint néhány fanatizált alacsonyabb miveltégű emberből álló csoportra redukálódik. Ennyiből áll a három »nemzet«, mely folyó évi augusztus 10-én egy közös cselekvésű programja megállapítása végett kongresszust készült tartani.

Mindenek előtt óvást emelünk a nemzet kifejezés ellen, mert az alkotmányjognak

alaptételeibe bele ütközik s épp azért a priori jogosulatlanok és törvénytelenek kell tartanunk a tervbe vett kongresszust. Magyarországon nincs és soha sem volt három nemzet, hanem mindig csak egy nemzet volt, a politikailag egységes magyar nemzet. Ezt a földet 1000 esztendővel ezelőtt a magyar nemzet foglalta el és hódította meg, itt államot alapított s azt egy millennium óta fenntartván egyéniségének bélyegét reá nyomta. Ezredéves történetünknek emez eseményeit és eredményeit eltagadni nem lehet. Aki tehát e hon határain belül van és itt akar boldogulni, az a magyar nemzethez tartozik bármily nemzetiségű legyen is.

Ez ellen a közjogi souverénitás ellen intézett támadásnak kell tehát a szóban forgó kiáltványt neveznünk, amely a három »nemzet« kongresszusáról beszél és ezért a kiáltványt s a kongresszust törvénytelennek kell tartanunk. — Ilykép az egész akció illegalitáson alapulván, tulajdonképen alapos kételyeket kell támasztanunk az iránt, hogy vajjon ez a kongresszus meg lesz-e tartva, mert a közigazgatási hatóságoknak ugyancsak elegendő okuk van azt előlegesen betiltani. S hogy ez így van, azt nemcsak mi, hanem az a határ is igen jól tudja, aki a kiáltványt aláírta, miért is abbéli meggyőződésünknek vagyunk kénytelenek kifejezést adni, hogy ezek az urak esetleg beérnék avval is, hogy a kongresszus betiltása folytán magukat a pár nappal később megnyitandó brüsszeli interparlamentáris kongresszuson elnyomott mártírok színében tüntethessék fel.

Ha pedig a kongresszus megtartható lesz, akkor persze nem fogják elmulasztani a legképtelenebb állításokat föltálatni,

melyektől a proklamáció hemzseg. Ugy szólnán még jobb volna, hogy ha a kongresszus megtartatnék, mert minél többet vádaskodnak ezek az agitátorok, annál jobban kitűnik, hogy nincs semmi igazuk. Ha panaszuk alaposak volnának, akkor a német nemzetiségűek, akik az intelligencia legmagasabb fokán állanak, valamint a ruthénak, vendek, bunyevácok, bolgárok és olaszok is csatlakoztak volna a mozgalomhoz, de ezekről a kiáltvány egy szóval sem tesz említést.

Akár meglesz tehát a kongresszus, akár nem, semmi okunk sincs attól tartani, mert a rágalmakat és vádaskodásokat az igazság erejével legyőzzük.

BELFÖLD.

Képviselői beszámoló. Földváry Miklós orsz. képviselő a tavaszra tervezett, azonban magán dolgai miatt akkor elmaradt beszámoló beszédét szeptember elején fogja választó kerületének több községében s főleg székhelyén Bácskevény megtartani.

A kötött birtokok.

— július 29.

Érdekes munkát készül kiadni a földművelésügyi miniszterium.

Össze akarja ugyanis állíttatni s egy nagy könyvben tudomására hozni a világnak Magyarország összes birtokosainak és birtokainak a statisztikáját. A nagy és költséges munka csak a jövő évre lesz egészen készen, a korlátolt forgalmu birtokok kimutatása azonban készen lévén, a miniszterium azt kiadta. Ennek folytatásaként jelent most meg a hitbizományi és a községi meg közbirtokossági birtokok miveltési ágak szerinti, továbbá területi és jogszim szerinti kimutatása, a me-

Az „Aradi Közlöny“ tárcaja.

Alone.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárcaja. —

Írta: Hrabovszky Lajos.

Második levél.

Kedves barátom! Ugy-e bár odáig jutottunk, hogy egyedül vagyok.

Ezt hallva önkéntelenül az a kérdés to-lakszik az ember lelkében előtérbe: mindig így volt-e ez, hogy az árvaság s az ön elhagyott barátjának születése napja egy horizon-ba esik? Avagy látott-e már rózsaszint is a küzdelmekben megtakult ifju? . . .

Kevesen, nagyon kevesen vannak, akik az én életemet ismerik, nem is akartam azt soha a tömeg számára adni, mert féltem, hogy beemcsokolják a nevemet, aminél egyebem pedig alig maradt az őseimtől.

De ez az anyám, egyedül az anyám, és sárkánytejet igyék, aki ahhoz tiszteletlenül óhajt közelíteni.

Aki megajándékozott velem, s elvehetné tőlem, az már nem él, aki megkísértené aprópénzre felváltani, az szörnyen megcsalódnék, aki pedig sarat szórna rá, azt megharapnám. Ha nem tudok a nevem mellé, vagyont,

vagy hírnevet szerezni, legalább tisztán örömmel meg velem az ősök emlékét, s elérem, hogy midőn a koporsóm után a lefelé fordított nemesi czimert viszik a divatos temetés po-jázái, azt fogják mondani a megszokásból sajnálkozó people:

— A tiszteletreméltó tölgy utolsó ága tört le!

Es nem fog gunyolódni az utolsó felett, aki életével nagyon is rászolgált az „utolsó“ czimre.

De kezdjük előlről, ott ahol „lehullt a fájdalom gyümölcse.“

Szomorú, ködös márcziusi nap volt amikor az emberiség egy öntudat nélküli, apró féreggel lett dusabb.

Az apám, zalabéri Zalabéry Simon, — aminthogy később megtudtam — nem nagy örömmel fogadta érkezésemet. Leányra vágyódott, s mivelhogy én én vagyok, már a születésemnel csalódot szereztem annak, a ki-nek a lételemet köszönhettem.

Mondják, hogy amikor bemutattak neki, fitymálva mérte végig ökölnyi valómat, s így ajánlott be a megilletődött környezetnek:

— Na! legalább van, aki a nyakára hágjon a zalabéri birtokoknak.

Aztán visszament a tisztársai közé, pezsgőt köszönteni az egészségemre.

A sok rámmondott tósztnak úgy látszik meg volt a foganatja: megmaradtam; a zalabéri birtokok azonban nem úgy: azokat hamarabb elsegitette az öregem.

Jól tette. Kevesebb időt adott nekem a léhaskodásra, s nagyon korán megtanított arra, hogy nemesi oklevélből nem lehet élni.

A bölcsüm fejénél egy öregedni kezdő, szép asszony állt, akit, midőn megtudtam külömböztetni az embert az embertől, úgy tanultam ismerni, mint a nagyanyámat. Akkor már ősz volt s arca is ranczcsodni kezdett, csak az áldott jó lelke maradt fiatal, mint a tavasz, amelyben megpillantottam a napvilágot.

Mintha most is látnám azt a meleg, a sziv őszinte rajongásával megvilágított arcot, amelynek mcsolyában épügy ott lakott a nagy-mama szeretete, mint haragvó szempillantásában. Mintha most is érezném két karja puha ölelését, mintha most is hallanám beszélgető szavait, amelyekkel ortalán sirásomat akarta elcsitítani.

Anyámra csak halványan emlékszem, vagy talán épenséggel nem, lehet, hogy csupán a lelkem alkotja meg a sok róla elmondott után magának azt a képet, amely alatt az anyát, a legmagasabb nőt válelem magam előtt látni.

lyet befejezésül követni fog az állami és egyházi birtokok részletes kimutatása.

Ezzel a korlátolt forgalmi birtokok statisztikája ki fog merülni és méltó bevezetésül szolgál majd az összes birtokosok és birtokok kimutatásának.

Nagyérdékű a jelenlegi hitbizományi birtokosok névsora, melyet egész teljességében adunk az élvezett több hitbizomány számának megjelölésével: Hg. Ahrenberg Károlyné, Almásy Kálmán gr. (3), Andrássy Aladár gr. (2), Andrássy Dénes gr., Andrássy Gyula gr., Andrássy Tivadar gr., Andrássy Aladár gr., Andrássy Tivadar gr., Andrássy Géza gr., Hadik-Barkóczy Endre gr., Batthány Ödön h., Batthány Géza gr., Bánffy Albert br. (2), Bissingen Ernő gr., Bissingen Nándor gr., Coburg Fülöp hg., Cziráky Antal gr., Dessewffy Miklós gr., Draskovich Iván gr., Draskovich Pál gr., Erdődy Ferencz gr., Erdődy Tamás gr., Erdődy Eerencz gr., Eszterházy Mihály gr., Esterházy M. József gr., (2), Eszterházy Miklós M. gr., Esterházy Móricz gr., Esterházy Pál hg., Festetich Andor gr., Festetich Kálmán gr., Festetich Imre gr., Festetich Tasziló gr., (2), Forgách Károly gr., Harrach János gr., Haynau Matild Ernő, Huszár Béla, Jankovich Gyula, Jósika Samu br., Karácsonyi Jenő gr., Albrecht fhg., Königsegg-Alfréd gr., Königsegg-Fidél gr., Kund Vinoze, Majláth József gr., Majláth György gr., Migazzy Vilmos gr., Nádasdy Ferencz gr., Odescalchy Gyula hg., Odescalchy Agostonné hgné, Pallavicini Sándor ögr., Pálffy József gr., Pálffy-Daun Lipót h., Pálffy Miklós hg., Prónay Dezső br., Rakovszky István, Révay Gyula br., Schönborn Ervin gr., Semsey Andor, Sennyei Béla br., Somssich József gr., Somssich Andor, Stummer Ágost br., Szegedy Károly br., Széchenyi Kálmán gr., Széchenyi Béla gr., Széchenyi Sándor gr., Véssey Mihály, Véssey Sándor, Wenheim József br., Weinheim Frigyesné grné, Wodianer Albert br., Zichy Ödön gr., Zichy Jenő gr., Zichy Jakab gr., (2), Zichy Ferencz gr., Zichy N. János gr., Zichy Rudolfiné grófné. Összesen 91 hitbizomány, a melyek közül legrégebb a Harrach-féle 1628-ból, Pálffy-féle 1663-ból, Königsegg-féle 1681-ből és herceg Esterházy-féle 1695-ből.

1848-ig csak 21 hitbizomány létesült. Csupa főnemesi, bárha 1723-ban megengedték a köznemességnek is hitbizomány alapítását. A magyar hitbizományok $\frac{3}{8}$ része 1849. után alapított.

Az összes hitbizományok területe 2,213.499 kat. hold. vagyis 231.35 négyszög mértéke,

vagyis az ország egész területének 4.72 százaléka. Csak 19 megyében nincs semmi hitbizomány és 15-ben kevesebb a terület 2 százaléknál. Legtöbb van a Dunántul, a hol 13.42 száz. és legkevesebb a Tisza-Maros szögében, a hol 0.43 száz. a hitbizományi birtok.

Művelési ágak szerint a hitbizományoknál az egészből szántóföld 28.63 száz., kert 0.29 száz., rét 8.11 száz., erdő 43.96 száz., — míg az ország egész területén szántóföld 41.35 száz., kert 1.23 száz., rét 10.25 száz., erdő azonban csak 26.98 száz.

A hitbizományok átlagos nagysága Magyarországon a legnagyobb 14,190 ha, Ausztriában csak 5,905 hektár, Posenben 4,222 ha, Nyugat-Poroszországban 5,578 ha.

A község birtokok összes területe 5,590,144 kataest. hold, vagyis 323,91 négyszög mértéke, az ország területének 6.60 százaléka.

Legnagyobb a községi birtok Erdélyben, az összes terület 25.36 százaléka, meghaladja az átlagot a Tisza-Maros szögében, a hol 18.78 száz., a többi kerület az átlag alatt marad.

Legnagyobb közbirtokossági birtok a Duna balpartján: 9.94 száz., a legkisebb a Duna jobb partján: 5.16 száz. Megyék területéhez arányítva, Arvamegyében a legnagyobb: 31.45 száz., és Temesmegyében legkisebb: 0.80 száz.

Művelés szerint az ország egész területéből erdő: 26.85 és legelő: 13.22 száz., a községi birtokok területéből erdő: 43.09 és legelő: 26.12 száz., a közbirtokossági birtokokból erdő: 51.17 és legelő 40.21 száz. Továbbá az egész ország területéből szántóföld: 41.24 kert: 1.23, rét: 10.52 és szőlő: 1.22 száz., a községi földekből szántóföld: 6.66, kert: 0.39, rét: 3.30 és szőlő: 0.04 száz., a közbirtokossági földekből szántóföld: 2.05, kert: 0.02, rét: 1.48 száz., szőlő nincs.

Magyarországon 4000 község van, melynek nincs erdőbirtoka, sőt 2600 községnek még határában sincs erdő. A mi végül a községek földbirtok szerint elsőségét illeti, 131 községnek van 6000 holdnál nagyobb birtoka, köztük Debreczen, 89,260, Szeged 71,987, Kecskemét 49,104, Szabadka 48,298, Zenta 27, 969 és Sopron 17,870 holddal.

IDÓJÁRAS.

Legyezes: reggel 7 órakor 781.2 milliméter, délután 2 órakor 759.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ} + 25.0$, délután 2 órakor $^{\circ} + 36.2$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor DK. 5. felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Azt azonban tudom, hogy korán leszakították a kebléről, mielőtt még agyam fogékonyságot mutathatott volna a hála, a ragaszkodás iránt, mielőtt még legalább egy édes, hálátelt közösökkel megköszönhettem volna neki azt, hogy életemért szenvedett s felnevelni iparkodott.

Ebben sem volt részem. Alig tudok visszaemlékezni a debreczeni nagy fehér házra, amelyben gyermekéveim egy-kettejét átpajzánkodtam.

A ház előtti bubos akácok, az udvarkert, a téglázott tornác, a hosszú istálló, az apró pajtasok mind-mind egy nagy gombolyagba futnak össze előttem, amikor magam elé próbálok nézni őket az ő mivoltukban.

A két évtized egymásra torlódo eseményei, alakjai esetenek, formátlanak, mint az oly mester keze alól kikerült testmenny, aki nem ért a perspektívához.

Ma még lovaztam a szépen gondozott kert egymásba futó utjain s egyszerre nem voltam ott.

Elvittek. Kiragadtak abból a környezetből, amelynek mindegyike a lelkemhez nőtt, arról a helyről, amelynek minden bokrá, minden zugát úgy ismertem, mint a hatalmas császár az ő végtelen birodalmát.

Az anyám még egyszer megcsókolt: örökösül, aztán nem láttam őt többé soha.

Azaz hogy mégis. Egy évre rá, hogy elhoztak ebbe a nagy városba, ahol férfi lettem s ahol őnt is megismertem kedves barátnóm, — egy napon a jó öreg nagymama feketébe öltöztetett, a kalapomra fátyolt vont, s azt mondta, hogy elmegyünk valahova.

Én pityeregve kérdeztem, miért veszik le rólam meleg tavaszban a könnyű megszokott ruhát, amelylyel gond nélkül hemperegettem a kert buja gyepágyán, s a puha torró homokon. A jó nagymama azt mondta:

— Azért édes kicsikém, mert a templomba megyünk.

Azután megcsókolt, s megkötötte a nyakendő osokromat. Ha jól emlékszem ekkor ő is sirni kezdett.

Hosszu ut vezetett a templomig. Vasuttal szeltünk át messze téreket, nagy városokat, s egyszer csak azt láttam, hogy visszavitték oda, ahonnan egy éve elhoztak, abba a nagy fehér kuriába, ahol édes mosolyal üdvözölt a kert, a repkénynyel befutott tornác s az udvarvégi fák.

Minden olyan volt, mint amikor eljöttem onnan. Csak a kapu felett legett egy nagy zászló, olyan, mint követválasztáskor. Csak hogy a zászló fekete volt. A kapun szép vi-

Oroszország és Bulgária.

— július 29.

Azon tulhajtott gyanúsításokkal szemben, melyekkel a bulgár küldöttségnek fogadtatását a czárnál és Lobanoff külügyminiszternél illetik, a „Pol. Corr.” figyelemre méltó és nagyon érdekes cikket közöl Szent-Pétervárról.

A tirnovói metropolitának fogadtatására vonatkozólag — ugymond a levél — először is ki kell emelnünk, hogy a czár csak Janiosseff pater udvari pap és más egyházi személyek közbenjárására határozta el magát a fogadtatásra. Hangsúlyoznunk kell továbbá, hogy a kijelentések, melyeket a czár tett, szorosán az alkalomra vonatkoztak, kizárólag az udvariasság jellegével bírtak és semmi olyat nem tartalmaztak, ami a czárt vagy a kormányt Bulgáriával szemben bármilyen tekintetben kötelezte volna.

Az orosz kormány a maga részéről nem szűnt meg a küldöttség tagjait magán személyeknek tekinteni, akik azért jöttek Szent-Pétervárra, hogy a maguk és társaik, valamint politikai hozzátartozóik nevében koszorút tegyenek III. Sándor czár sírjára. Senkisémet csodálkozhatik, hogy a kegyeletnek ezt a jelét, mely az orosz nép s annak uralkodója iránti barátságos érületről tett tanúságot, a czár kegyes szavakkal, a szent-pétervári társadalom pedig szívélyes fogadással viszonzta. Ebben azonban a legtávolabbról sem lehet valami politikai egyetértés bevezetését látni Oroszország és Bulgária közt, a mi különben már abból is kitűnik, hogy a bulgárok az orosz fővárosban mint egyszerű magánemberek szerepeltek és semmiféle hatalommal nem voltak felruházva politikai alkudozásokra.

Es éppen ez a körülmény az, melynek a bulgár küldöttség tagjai hivatalos orosz személyiségek fogadását köszönhetik. Ha birtak volna ezen megbízással, akkor ez kellett volna a zárva, mert az orosz kormány nem léphet érintkezésbe a jelen, el nem ismert és általa törvénytelennek tekintett bulgár kormány küldöttséivel.

Az az ismert kijelentés, melylyel az orosz kormány Ferdinándnak a berlini szerződés intézkedései ellenében történt bevonulása után Bulgáriába, a fejedelemséggel minden diplomáciai összeköttetést megszakított — mint itt hangsúlyozzák, — határozott, definitív és visszavonhatatlan jellegű volt és ez az összeköttetés csak úgy újítható fel, ha a berlini szerződés megsértett határozatainak eleget tesznek. A bulgár küldöttség megjelenése a kijelentés érvényén egy cseppet sem változtat s újabb közeledés Oroszország és Bulgária közt addig nem történhetik, míg az ünnepélyes alakban jelzett akadály elnincs hárítva.

De a dolognak diplomáciai tekintetben való illetén állása nem akadály arra nézve, hogy az orosz nép a bulgár küldöttség megjelenésében elégtételt lásson Orosz-

lágoskék posztóból készített függöny díszelt, s előtte egy komoly arozu bácsi állt, ezüst gombos, fekete libériában, s valami furcsa formájú tollas kalapban.

A léposon fekete szőnyeg vezetett fel, s a legnagyobbik szoba szinte feketét öltött magára. Annak a közepén feküdt egy aranyos ágyon az édes mama.

Nagyon sápadt volt és hallgatag. Az apa sirt.

En nem tudtam, mit gondoljak a máskor beszédes most hallgatag emberek felől, de látva a sok szomorú arcot, én is sirni kezdtem. Alig tudtak elhallgattatni.

Késő este volt, mikor hazatértünk a temetőből. Az apám az ölébe ültetett és sokkal jobban látszott szeretni, mint máskor. Az ő csókjai még talán mosolyra húzták ajkaimat, amelyekkel imát rebegttem a sir szájánál, — örökre elvesztett édes anyámért.

Mit tudtam én akkor, kit és mit vesztettem el azzal az aranyos ágyhan eltemetett drága halottal, s mit sejtettem, hogy egy év se telik be, s nem adhatom vissza többé csókjait annak a haragos és mégis jó embernek, akit édes apámnak nevezhettem.

Gyermek voltam, jókedvű gondtalan. Nem is gondoltam volna, hogy oly hamar megöregszem.

szág megsértett önszeretete számára a küldöttséget talán ünneplés megkérlelésnek tekintse bizonyosságot lásson benne arra nézve, hogy a bulgár nép vagy annak legalább egy része Oroszországgal szemben az eddigőtől eltérő más utra akar lépni.

Ennek a benyomásnak tulajdonítható az, hogy az orosz társadalom a küldöttség kijelentését barátságosan, biztosításait bizonyos bizalommal fogadta s mintegy kitüntette hogy az orosz nép a bulgárokat nem gyűlöli, nem mint szövetségesét, hanem inkább mint áldozatait tekinti azon kormányférfiaknak akik Oroszország és Bulgária közt az elidegenkedést okozták. Ezeknek a kedvező, kölcsönös diszpozícióknak folyamánya volt aztán a bulgár küldöttség s az oroszok közt kicserélt magyarázatok, vélemények és kívánságok, s bizonyos elölteletek és félreértések megszüntetése. Mindezeknek hatásaként oly eljárással találkoztunk, mely, a nélkül, hogy az orosz kormány a jelenlegi bulgár kormányval szemben való állásában valamit is változtatott volna, kilátásba helyezi azt, hogy Oroszország azon a napon, melyen ez a kormány megszüntlétezn, vagy a berlini szerződéshez mindenben alkalmazkodik, a Bulgáriához való közeledés el nem fog akadályokat gördíteni. Ezt a szerény eredményt azonban mégis rendkívül jelentékenynek kell tekintenünk, hogy ha meggondoljuk, hogy kevéssel ezelőtt az orosz sajtónak egy része ilyféle kibékülésnek még a gondolatát sem tartotta lehetségesnek s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Bulgária csak alázatos megkérleléssel nyerheti meg Oroszország bocsánatát.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 30. —

Meleg. — Zivatarok. — Később borulás. — Hőszűnyedés.

Baptisták keresztelője.

— Saját tudósítónktól. —

Kisjező, július 28.

F. hó 27-én este 6 órakor ment végbe nagyszámú közönség jelenlétében a baptista sekta új hívőinek keresztelője a Fehér-Körös vízében. Ez alkalommal az egyedül üdvösítő felekezetbe való belépésre összesen 30 új hívő, még pedig 14 Kis-Jenő-Erdő-hegy községekből való, 16 pedig Ágyáról jelentkezett. Az ágyaiak közül azonban vagy hatan elmaradtak, minek folytán a metamorphosis alá csak 24 hívő esett.

A keresztelési szertartást a szalontai püspök öt szalontai előjáró asszisztenciája mellett végezte. Már a délutáni órákban nagy számmal jelent meg a közönség, hogy szemtanúja legyen a hűdácslási gyakorlatoknak, melyeket a püspök papi kíséretével — egytől-egyig mind jámbor földművelők — a legnagyobb ügyességgel végrehajtottak.

Az új baptista-jelöltek egy erdőhegyi főnök házában gyülekeztek össze, hol folytonos ájtatos imádságokkal és kenetteljes énekkel készülték a keresztelés elfogadására. Mielőtt utnak indultak volna, a püspök egy rövid imával még egyszer a mindenható Ur isten támogatását kérte, azután pedig a Körös vízéhez vezették őket, hol körben állva előbb néhány zsoltárt énekeltek el, miközben a jámbor hívők folytonosan a földre szegesték a szemeiket, mire a püspök szép magyarsággal és a mély meggyőződés hangján, hosszu bibliai citátumokkal sűrűn füsterezett beszédet mondott, melyben a hívők rendeltetését megmagyaráta, Isten és fiának magasztosságáról beszélt s avval fejezte be, hogy későbbben szívesen csatlakoznának azok is az új felekezethez, kik az ő működésüket nem minden guny és szánalom nélküli kísérik az ő egyedül idvezítő szent működésüket, de lelkük elkarhozatása miatt, bocsáttatni nem fognak. Azután a teremtő Istenhez fordult azon kérésével, hogy nemsokára az ő vallásukat kövesse minden ember fia.

Néhány zsoltár elhangzása után a keresztelendők levetették bűnnel telt régi gunyájukat és felvették az ártatlanságot jelképező fehér ruhájukat, a püspök pedig magára vette hosszú szürke színű talárját és a folyó közepéig hatolva, egyenkint maga elé vezette a keresztelendőket. Az első volt az uradalmi kulcsár, kit a püspök megáldva, hirtelen hanyat vetett a folyóba s miután felemelte, egy régi hívő visszavezette. Ez a procedúra mindannyiszor ismétlődött, míg hívő jelentkezett. Az új hívők legnagyobb része vén asszony volt, de volt köztük egy csinos leány is és 4-5 férfi. Keresztelés után visszamentek az imaházba, hol kiosztották az ur vacsoráját.

Az önök levelezője ellátogatott az imaházba, hol nagyon szívesen fogadták és kérdéseire készségesen válaszoltak.

Azon kérdésekre, hogy mennyi ideig készültek elő azt felelték, hogy 7 hónapig, de különben elég 1-2 hónap.

Irni-olvasni nem tudó ember lehet-e tagja felekezetüknek? Erre azt felelték, hogy ide hiába jön valaki világi tudományokkal, ő csak azt fogadják be isteni sugalatra, kinek isteni ihlettsége van. Az Isten a bűnöst szívesen rátéríti a helyes utra, ha őt követi. Vannak olyanok, kik belépésük alkalmával a betűnek a színét sem ismerték s most isteni ihlettség folytán hatalmas prédikátorok, kik az Istentől rájuk ruházott missziót a legnagyobb buzgalommal és sikerrel teljesítik.

— Az országos törvényekkel nem ellenkeznek-e hitelveik és megvan-e engedve a katonaszolgalat?

— Hitelveink egyenesen megparancsolják a törvények, a király és a hatóságok tiszteletben tartását, emellett fogva vallásunk nem zárja ki a fegyverforgatást. Minden vonakodás nélkül megfizetjük egy állami és községi, mint egyházi adókat, jóllehet, hogy saját gyülekezetünk feutartásához is járulunk.

— Képeznek-e a baptisták külön egyházközségekkel?

— Eddig még nem, hanem most a szabadvallás-gyakorlatról szóló törvény életbeléptetése után több ilyen fog keletkezni.

— Hát az utazásokkal járó költségeket megtérítik-e Önöknek?

— Nem, az egyáltalában nem szükséges. Az isten lovakat ad az embernek, hogy azokat szűkölködő embertársainak szükség esetén átengedje. Az Isten teremtette a táplálékot, hogy az éhezők jólakjanak. Mi egymástól soha semmit meg nem vonunk.

Megköszöntem szíves felvilágosításukat és elhagytam a gyülekezeteket.

Körülbelül két órát töltöttem a gyülekezetekben s nem győztem eléggé csodálni azon bibliajártasságot, melyet minden egyes mondatban elárulnak.

HIREK.

Július 30. Kedd. Róm. kath. naptár: Abdon. — Protestáns naptár: Abdon. — Izraelita naptár: Nagy böjt. — Görög-keleti naptár (július 18.): Emilián. — A nap két 4 óra 36 perczkor, nyugszik 7 óra 36 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10-12 óráig, délután 2-5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8-4 óráig és pénteken 11-12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hír. Jánosy Demjén dr. minorita rendfőnök hosszabb körútjából hazaérkezett.

— A főügyész szabadságon. Perger János dr. Arad szab. kir. város főügyésze tegnap hat heti tartózkodásra Abbáziába utazott. Távollétében Reichert Béla alügyész vezeti a főügyészi hivatalt.

— Az építő vízvezeték. A vízvezetési munkálatokat serényen folytatják a vállalkozó mérnökei. A lejtmezézés be van fejezve s ma már a szűrő medencék építését is megkez-

dik. A szűrő medencék a szél-utcai telepen lesznek. A vízvezeték gép-telapát a csatornázási gépteleppel szemközt levő telken létesítik s ennek építését is megkezdik már a jövő héten. A vízvezetési géptelep nagysága hasonló lesz a csatornázási géptelepéhez, egy gépházból, egy gépáslakból és egy fűtő-lakból fog állani. A gépház közepén lesz hatalmas, 40 méter mélységű kut. A kéményt, mely a gépház háta megett épül, 38 méter magára emelik. A mérnököktől nyert értesülés szerint a vízvezeték deczenberre teljesen elkészül.

— A megfelelőbb szociálista pör. Annak idején kimerítően hoztuk az aradi kihágási bíróság ítéletét, mely Schrod Lajos, Kalbritter István és Szkenár Ferencz szociálista munkásokat 3-3 napi elzárásra ítélte azért, mivel szociálista társaiknak engedély nélküli gyűjtéseket rendeztek. Az ítéletet az elítéltek megfelelőbbézték Szkenár Ferencz kivételével, ki a reá röt két napot annak rendje és módja szerint le is ülte. A másik két szociálista 3-3 napját a miniszter 6-6 napra emelte fel.

— A makói pénzügyigazgatóság. A pénzügyminiszter a napokban nevezte ki a Makó városi újonnan felállított pénzügyigazgatóság hivatainokait, kik augusztus 1-én foglalják el állásukat. A kinevezettek régi hivatalukat elhagyva, máris élvezik a szabadságukat, mely hurczolkodás és az új hivatal rendezgetéséből áll. A kinevezettek névsora a következő: Leopold Kornél igazgató, kir. tanácsos, volt pestvidéki helyettes pénzügyigazgató, Sebestyén Ernő helyettes igazgató, Nagy Zoltán titkár, Körössy Lajos, Tataby Imre és Vitány József segédtitkárok, Gál Lajos fogalmazó, Ujj Sándor fogalmazó és kataszteri nyilvántartó, Hampel Márton irodavezető, Bogosy Ferencz és Ricsenberger János irodatisztek, Makucz József számvizsgáló, Székely Károly számellenőr, Lux Károly és Nagy Miklós számtisztek, Horváth Jenő számgyakornok, Horváth Lajos és Szabó Balázs hivataloszolják.

— Előléptetések. Az igazságügyi miniszter Mihailovits Tódor aradi kir. járásbírósi irnokot a XI-ik fizetési osztály második fizetési fokozatába léptette elő.

— Sértegető munkások, sztrájkoló orvosok. Az aradi általános munkásbetegsegélyző-egyesület és ennek az egyesületnek hivatalos orvosa közt valami konfliktus támadt Aradon, mely konfliktusról körülbelül annyit lehet tudni, hogy az orvos az egyesület részéről „erkölcösi és anyagi sérelmet” szenvedett. A munkásvilágnak szociálista hangulata levegője mostanában megnöveli a munkásemberekben az idegességet s különösen, ha testületi védelemmel adhatnak ennek egyes esetekben kifejezést, megteszik szívesen, a következményre és a hatásokra való tekintet nélkül. Így esett az aradi orvos reputációján is a sérelem. Amde, ha a munkásoknak van is egyesületük, az orvosok azért még nem esnek kétségbe, mert az orvosoknak is van módjuk és alkalmuk, hogy a méltatlanságot megtorolják. Megtorolták pedig aképpen, hogy az aradi orvosgyógyász-egyesület nevében bejelentették a munkás-egyesülettel szemben a sztrájkot. Kimondta határozatilag az egyesület, hogy mindaddig, míg a munkások testülete az illető orvosnak megfelelő, az orvosi egyesület által kijelölt módon elégtételt nem nyújt, — az általános munkás-egyesületnél a radi orvos nem vállalást. Természetesen azért az egyesület betegeit az orvosok kötelesek kezelni, de csak mint magánorvosok és pedig kedvezmények nyújtásának kötelezettsége nélkül. Remélhetőleg a munkás-egyesület be fogja látni, hogy legokosabb ebből a sávarból tisztességesen kibontakozni és letenni arról az eszméről, hogy az orvosokkal ujjat huzzanak.

— Pénztárnokl. kinevezés. A m. kir. pénztárnok W i e d e n Albin fehérgyarmati adóhivatali ellenőrt a v i n g a i adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki.

— Rómából Aradig kerékpáron. Érdekes vendége van ez idő szerint városunknak: G e y e r Béla, Grácban lakó a r a d i származású honfitársunk, a ki Gráczból kiindulva, Román keresztül Aradig kerékpáron tette meg a hosszú utat. A szenvedélyes turista, a gráci „Wanderlust” byczikli-klub tagja és bajnoka, dacára 47 éves voltának s 80 kiló testi súlyának, a legjobb kondícióban érkezett Aradra a fásztó utból. Tavaly az év végéig 9344 kilométernyi utat kerékpározott be s ezzel nyerte el a steyer bajnokságot. Idei útja Aradig közel 5000 kilométert tesz ki. — Gráczból kiindulva, Udinén, Trevison, Velenczén, Bolognán és Flórenczen keresztül Rómába érkezett, viszsza Laibachnak került, majd felment a Dunántúlra Szombathelyig, innen Bécsbe s vissza Győrön, Veszprémen, Balatonfüreden, Pécsen, Nagy-Zomboron, Szabadkán, Ujvidéken, Pancsován, Belgrádon, Nagy-Becskerekén, Temesváron át érkezett A r a d r a, honnét Kurticsón, Kétegyházán, Csabán és Gyulán keresztül ismét városunkba jött. — Utja tőlünk Erdélybe vezet, onnét vissza elkerékpározik egész Németország déli részére s augusztus vége felé nyolcz nap alatt Párisba akar harmadmagával kiérkezni. A szenvedélyes turistát, kit Aradon sokan ismernek, nagy óvációval fogadták s érdekes utjához sok szerencsét kívántak neki.

— Nagyváradí tüzerek nálunk. A nagyváradí tüzérseg szombat hajnalban elindult a nagy manőverekre. A két nehéz üteg, 13 tiszttel és 24 ágyúval P f r i e m ezredes vezénylete alatt innen legelőbb Nyárszegre ment, honnét hétón folytatták tovább utjukat B a r a k o n y, S i k u l a, V i l á g o s és R a d n a-L i p p a felé, mindenütt lögyakorlatozva néhány napon át. Legtovább, két hétig, Lipán maradnak, a hol csatlakozásuk van az ezred 3. ütegevel, mely ugyancsak tegnap indult utnak Temesvárról nyolcz ágyúval.

— A gyorsfénykép. Ő nagysága elutazott a fűrdőre és a szalmaövegy férj bánatosan itthon maradt. Kezdetben felkereste a hűségese régi kompániát, majd elhatározta, hogy egy kis kirándulást tesz az aradi hegyaljába. Ott vidám társasággal találkozott s köztük egy csinos menyecskével, ki a férjét hagyta itthon. Nosza mindjárt kimentek a falu melletti erdőbe mindnyájan sétálni. A mi férjünk a menyecskét mulattatta. A mint karonfogva sétálnak, egy szikla előtt megállanak és nézik a szép kilátást. Arra felé vetődik épen akkor egy aradi turista, aki egy szempillantás alatt lefényképezi a csinos vidéket. Pár hét múlva a mi férjünk aznap hazaérkezett feleségével sétál. Egyik főtéri kirakatban fényképek vannak kitéve. Az asszony egyszerre felkiált, a mint a képeket nézi: „Nyomorult.” A férje oda néz és elsápad. Ott van ő karonfogva az elmerengő, mosolygó, idegen menyecskével. A válópör még nem indult meg — és valószínűleg elmarad, mert a férj erősen kimagyarázta magát.

— A fizetőpinczér esete. Vasárnap délután a városligeti vendéglőben, mint fizetőpinczér volt alkalmazva G á b o r János. Ő azonban este, a helyett, hogy elszámolt volna a pénzekkel gazdájának, jobbnak látta megugrani. Az esetről értesített rendőrség akkor fogta el őt, amikor a pesti vonattal el akart volna utazni. A pénzből 80 frtot nála meg is találtak.

— Együtt a halálba. Egy férfi iránt gyuladt szerelemre két csinos aradi cselédleány: D u p o z a Borbála és M a r j u o z a Mária. A közös ideál O s t e r m a n n Péter a helybeli gyalogezred egyik szemrevaló őrmestere, aki azonban egyik imádójáról sem akart tudni s más leánynak udvarolt. A leányok közösen és hallgatagon túrték szerelmük boldogtalanságának fájdalmait s ekkor érlelődött meg lelkükben a sötét. elhatározás: m e g h a l n i e g y f i t t. Dupoza Borbála és Marjuza Mari szombaton együtt mentek be a várba, hogy meglássák megegyesser a hűtelent. De nem jár-

tak szerencsével, mert Ostermann mástéle volt elfoglalva s nem mutatta magát. Hogy mi történt ezután azt elmondja a rendőrségi krónika. S z a p p a n o s János jelentette, hogy a bérnyár alatt egy női holttestre bukkant. A nyomozás után a Maros vár felőli oldalán egy nő ruhát, topánkát s kendőt találtak. A ruha zsebében leveleket találtak, melyben az öngyilkos bocsánatot kér apjától tettéért.

— Az aradi kuruzslóasszony. Néhány héttel ezelőtt Aradra jött K á l m á n Mari, nagy-laki illetőségű kuruzslóasszony, aki Pernyá-vában rövid időn általános ismeretségnek örvendett. Amellett, hogy apróbb összegeket is „csinált”, két szegény asszonynak utolsó vagyonyát — 40 és 80 forintot — kicsalta. A rendőrség, mely rájött üzelmekre szigorúan meg fogja őt büntetni.

— Feleség és bérnyilkosok. Temes-Kubinból írják ezt a rémregényt, melyen az egész nagy falu borzong az izgatottságtól. Orgyilkos lövéssel elejtették a télen a helység vendéglőjét: M i l o s z a v l y e v i c s Perát, a leg-erősebb emberek egyikét, aki szép életet élt fiatal hitvesével, akit szerelemmel vett feleségül. Elejtették estetájón, amikor a vendéglő ajtajában állott, az utcáról intézve reá a lövést. A gyilkost kereste az egész vidék zsan-dársága, nem találta. A gyanúnak nem volt iránya semerre, olyan sötétben volt a nyomozó kéz. Végre elfogtak három embert. — Az egyik három hónap óta fogságban volt már veszedelmes gyanúkok következtében és egy napon kiderült, hogy ezek a jámborok ártatlanok. A gyilkos a szép fiatal asszony és kedvese és a bandita-társak, a bérenczek. Rémes csodálkozással csapta össze kezét a falu. Az asszony a gyilkos, a hű hitves, a kit szentnek tartottak a jóságáért. A dolog így derült ki: A szerbek dudása, valami N y i k ó nevű legény kártyázott a falu egyik daliás legényével, a Z á v i t y Lyubóval, akinek szerencséje volt. Elyert a dudástól 50 frtot. Játék végén a dudás kérte vissza a pénzét. — Lyubó azt mondta, hogy ő gavallér, hát az 50 frtból, 20 frtot visszaad.

— Az egészszet akarom! — kiáltott a dudás.

— Nem adom.

— Hát majd megtudják, hogy esett hanyatt a Pera.

Elment és titkos levélben megírta, hogy esett hanyatt a Pera vendéglős. A levelet elvitte a jegyzői lakhoz, ott becsusztatta az iroda ajtón, a bakter ott érte, vallatta és jött a jegyző. A levelet olvasta és a csendőrök már hajnalban dolgoztak. Az volt a levélben, hogy a felesége ölette meg a kedvesének közreműködésével Miloszavlyevics Perát. A dudásnak adtak át 300 forintot, hogy tegye el Perát láb alól. A dudás nem mert vállalkozni, de szerzett a véres munkára embert, egy elzülött gazfiozkót. Eddig elfogták az asszonyt, a kedvesét, a dudást és a bérnyilkost, aki Perát lelőtte. S még fogdossák azokat, akik bűnpalástolók voltak. Vannak ilyenek a faluban vagy huszan.

— Szerencsétlen végű sétakocsizás. B e n i o z k y Attila klopodiai (Temes megye) nagybirtokos lovai sétakocsizás alkalmával megbokrosodtak, s Benicsky oly szerencsétlenül zuhant le a kocsiról, hogy súlyosan megsebesült s az orvosok állítása szerint csak egy hó leforgása után épülhet föl.

— Póru jár szerelmes. Revetisi levelezőnk írja: B e r c s e Tivadar odaváló fiatalember erős szerelemre gyuladt a szép F e h é r Flóra iránt, ki sehogysem akarta — Bercse nagy bánatára — az ő szerelmét viszonzni. Ez alkalommal a férj, Fehér Flóra férje elutazott, mely alkalmat Bercse Tivadar minden áron fel akarta használni, hogy bejuthasson a szép asszonyhoz. De az asszony is élt a gyanupörrel és elsárhózott a szerelmes ember elől. Bercse Tivadart azonban leleményessé tette a szerelem: felmászott a padlásra, felfestett egy szál deszkaszálát és ott akart bejutni. Be is jutott csakhogy kissé furcsa módon, mert a félig kifestett deszkaszál leszakadt alatta, és ő lezuhant a szobába, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy épen egy üvegekkel telt kosár kellő közepébe pottyant bele. A nagy sajra és Fehér Fló-

ra segélykiáltásaira előjött szomszédok azután alaposan eldönggették a szerelmes Bercsét, kinek ez a kalandja talán lefogja kevéssé hűteni heves vétét. A haza érkezett férj különben meg is tette a feljelentést az illetékes helyen.

— Jenő főherczeg váltói. Az annyit emlegetett és nemcsak az országban, hanem annak határain tui is nagy feltűnést keltett pikáns váltóhamisítási afférban a közvélemény rokonszenve kezd lassan-lassan a jelenleg Troppauban fogva levő szép asszony felé fordulni. Igen sokan hiszik — még pedig nem éppen minden alap nélkül — hogy a 7500 frtos váltó talán nem is hamis és hogy itt vastag tévedés vagy félreértés forog fönn. Lehet, hogy S i m o n c s i c s n é n e k első kihallgatása a vizsgálóbíró által az egész ügyre új világot fog vetni. Az elfogott asszony védője G u t h i Soma dr. tegnap már Freudenthalba utazott, ahol a vonatnál már várta az ottani járásbíró, ki arról értesítette, hogy öv. Simoncsics Bélánét már 25-én beszállította a troppai országos törvényszékhez. Együttal azt is közölte vele, hogy ennek a törvényszéknek elnöke, K r a u z e azt sürgönyözte neki, hogy a védőnek nem fogja megengedni a fogoly növel való értekezést. Guthi dr. ennek dacára 28-án délután Troppauba utazott, hogy az odaváló törvényszéknél személyesen járjon el védenőze érdekében. Az ügyben oly sokat emlegetett A d o r j á n Gyula, Simoncsicsné barátja és utitársa, a fővárosban a legjobb billardozó hírében áll. A Stanoj-kávéházbeli billard-klub elnöke és ő maga is augusztus elsején kávéházat fog nyitni a Kerepesi-uton. Ismeretsége Simoncsicsnéval állítólag még Kis-Tapolcsányból datálódik, ahol neki iskolája volt és ahová tanítónőnek szerződtette Simoncsicsnét. — A váltót, mielőtt a bankhoz vitték, T a u s z k y Miksánál akarták eszkomptáltatni, aki ismeri a főherczeg aláírását, mert — miut mondá — nála már fordult meg Jenő főherczegnek több váltója is és csak midőn a törvényesnél nagyobb kamatokat kért, vitte el a bankgye-sülethez. Simoncsicsné kiadatása most már csak napok kérdése és úgy lehet, e hét végével Budapestre hozzák.

— Uj betegség. Eddigelé a betegségeknek körülbelül ötezer faját különböztetjük meg, de a folyton gyarapodó új foglalkozásnak mindig újabb betegségekkel gazdagítják a szomorú lajstromot. Nordhausen mellett, K e l b r á b a n, egy teljesen ösmeretlen járványszerű betegség lépett föl. Heves főtájás és izületi fájdalomakkal kezdődik s néhány nap múlva az orr és a szempillák erősen megduzzadnak. Már eddig, alig néhány nap óta, körülbelül ké t-h á r o m s á z ilyen esetet állapítottak meg, az orvosok pedig tanácstalanul állanak a betegséggel szemben, a melynek ellenszereit nem tudták megkideríteni.

— Eletunt ápolók. Nagyszembenben tegnapelőtt I m r e József és K u r c z Anna együtt mentek a halálba. Mindketten az országos tébolydánál voltak mint betegápolók alkalmazva. Tegnapelőtt délután, mikor mindkettőjöknek kimenője volt, együtt eltávoztak az intézetből, de este sem tértek vissza. A kórházi szolgálta lakásukra, a hol holtan találtak már őket. Imre Józsefnek a sive tájékán volt egy löse, Kurcz Annának pedig a bal halántékán. A tényállás felvétele után mindkettőjük holttestét a Ferenoz József-kórházba szállították.

— Köszönetnyilvánítás. Boldogult Herz el Bernátné született Leopold Julia urnó ravatalára szánt kossoruk megváltása fejében adományozni sziveskedtek: Lustig Adolf ur és neje 10 frtot az israelita Jótékony egy-letnek; Deutsch Bernát család 20 frtot, Lustig Armin ur és neje 10 frtot, Braun Ede ur és neje 10 frtot, Wall-fisch Johanna urnó és Wallfisch Géza ur 10 frtot, Berger Mór ur és családja B.-Illye 5 frtot az israelita nőgyógy-javára és végre Berger Mór ur és családja 5 frtot az isr. árvaház részére, mely nemeslelkű adományokért hálás köszönetét fejési ki az elnökség,

GYÁSZROVAT.

† Herzl Bernátnét vasárnap délután kísérték az örök nyugalom hazájába a közönség-óriási részvéte mellett. A megboldogultat a halottas háznál K r a u z Jónás helyettes rabbi szép beszéddel bucsusztatta el a család-tól. A koporsót az elhunyt rokonai, barátai nagy számban kísérték el végső útján.

† Bánáti Edéné, az aradi színtársulat női karának egyik derék tagja hosszú szenvedés után elhunyt, miről az alábbi gyászjelentést kaptuk: Az arad-nagyváradí színházak igaz-gatósa és személyzete mély fájdalommal tu-

datja szeretett pályatársának B. Tóth Bertának a k. hó 27-én történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 29-én délután 4-órakor fognak, az ev. ref. vallás szertartásai szerint, Apáczta-utca 6. sz. a. Poyárn-féle háztól nyugalomra tetetni. Nagyvárad 1895. július 28-án. Nyugodjék békével!

MULATSÁGOK.

(=) Iparosok műkedvelő előadása. Az aradi iparos ifjak önképzőköré vasárnap műkedvelői előadást rendezett az ipartestület kerthelyiségében. Az iparos ifjak működése e téren csak dicsérendő, annál is inkább, mert minden alkalommal szép eredményt mutatnak fel. Vasárnap Kisfaludy Károly „Pártütők” című vigjátékát adták elő. Az érdem, hogy az előadás annyira sikerült, Bóhm Jánosé, a rendező első sorban, ki a legnagyobb buzgalommal munkált a kivívott sikere. A többiek így Sipkai Boriska (biróné), Ruttkay Agoston (Hajnalfi), Folbert Agoston (Elek) Szerénke Vilma (Milli), Schlezinger Róza (Rózi), Izidor János (előszó), Kornacker István (Sóh-zy) Balázsházy Imre (Kömöndy) és Kitajka János (bíró) egyenként és együttesen mind igyekeztek a sikert előmozdítani.

(=) Asztalosok táncvizsgálma. Az aradi asztalosok szakszerveletét nem riasztotta vissza a nagy hőség abban, hogy táncvizsgálatot ne rendezzenek. Vasárnap délután tartották a sikerült és népes táncvizsgálatot a Vadembehez címzett vendéglő kerthelyiségében. A táncvizsgálat megelőzőleg szavazatok voltak. Így Popovits Juszt kedvesen szavazta el Petőfi „A nép nevelői” című költeményét. Tisztelői egy csokorral lepték meg. Szintén lelkesen fogadták Török Géza szavazatát a ki a Petőfi „Órult” című költeményét adta elő, Madaséyi Ferencz hatással szavazta Jankai „Az igazbarátja” című művét. Gizella János Petőfi „Jó tanuló” című költeményét, Zsilinszki József „A jövő” című művét adta elő, Szabó József, majd Kleim Ferencz egy tréfás magán jelenettel mulattatták a közönséget. Ezután tánc következett, mely Géosi Gyurka bandája mellett hajnalig tartott. A jelen voltak névsora itt adjuk:

A s s z o n y o k : Dr. Morgensterné, Molnárné, Csatlós Jozsefné, Gravnerné, Sipkai Jozsefné, Fibi Györgyné, Zsebercz Károlyné, Lassi Dénésné, Horváth Pálné, öz. Somogyi N.-né, Mayer Kálmánné, Simon Istvánné, Miskovits Györgyné, Papp Jánosné, Dieger Ferenczné, Ducora Jánosné, Alpacher Jánosné, Radocsányi Károlyné, Pap Jozsefné, Bordár Jozsefné, Füzési Miklósné, Tasi Lászlóné, Steinberger Jánosné, Tekl Jánosné, Nagy Istvánné, Reichuber Manóné, Kenderessy Ferenczné, Mittelman Lászlóné, Mojsza Jánosné, öz. Fried N.-né, Márkus Jozsefné, Csirul Jánosné, Gujdar Ferenczné, Eiber Vendelné, Lint Gáspárné, Vasz Jánosné, Sarkadi Kálmánné, Fekete Sándorné, Radács Ferenczné, Kosek Lajosné, öz. Matusek Jánosné, Orth Ödönné stb.

L e á n y o k : Fischer Teréz és Paula, Sipkai Boriska és Teréz, Popovics Juszt, Kern Giza (Lippa), Orsi Elvira, Radocsányi Juliska, Krauss Juliska, Grünzweig Hermína (Paula), Kotsis Matild, Alpecher Ilona (Kurtics), Pap Jozsefné, Panyk Ilona, Brudák nőv., Tekl Emma, Mittelmann nőv., Wilin Róza, Finszter Boriska, Friedmann Giza, Weiss Mártha, Káplár Mariska, Fekete Mariska, Szűcs Mariska, Pausch Laura, Szilágyi Hajnalka, Szirmay Ida, Somogyi Juliska, Brunner, Antónia, Kommer Paula, Jung Milli, Bogdán Etelka, Nieder Anna, Czunyi Irén, Szoszenka nővérek, Matusek Katicza, Slingerer nőv., Szepesi Erzsike, Panek Ilona, Kreszits Juliska, Orth Kamilla (Temesvár), Szigfrid Karolin, Botra Amália, Tesinger Jolán, Sreninka Vilma, Glauber Etelka, Torázi Anna, Barabás Tini, Kárnerer Giza, Strobel nőv., Káli Vilma, Papp Rosa, Papp Mariska stb.

(=) A szent-annal Anna-bál, mint levelezőnk írja, az idén is kitűnően sikerült. A mulatságot V e j e r Alajos kerthelyiségében rendezték, a mely izléssel volt feldisítve. A négyest mintegy 60 pár táncolta. A kiváló jó kedv másnap reggeli 7 óráig tartotta együtt a társaságot. A megjelent hölgyek névsora a következő:

A s s z o n y o k : Schöller Andorné, ifj. Werner Adolfné, Bleisiffer Jánosné, öz. Eich Károlyné, öz. Passtercsak Jánosné, Stieger Ferenczné, Hopp Edéné, Böhm Mórné, Schwarz Mariksné, Jeles Györgyné, Holdstein Mórné, Martics

Antonné, Martics Károlyné, Haller Jakabné, Króhn Miklósné, Demko Károlyné, Demko Istvánné, öz. Tatárné, Steiner Miklósné, Bátorné, Heintzné, Rónainé, Wolf Ferenczné, Neupauer Antalné, Zimmermann Jánosné, Weisenburger Urbánné, Papp Alajosné, Papp Miklósné, Kaszerné (Mácsa).

L e á n y o k : Weger Janka, Bleisifer Ninska, Eich Romana, Passtercsak Giza, Stieger Mariska, Prohaska Paula (Lippa), Papp Vilma, Papp Agnes, Martics Wetti, Martics Fani, Martics Mariska, Lövenstein Lina, Török Hermína posta tiszténé, Böhm Regina, Schwarz Róza, Schwarz Malvina, Holdstein Elvira, Krohn Apollonia, Demko Erzsike, Eberlein Mariska, Steiner Emmuska, Heniges Romana, Wolf Nina, Bedő Róza, Hübner Vilma, Zimmermann Katinka, Oswald Irma (Verseoz), Schönborn Mariska (Verseoz) Weisenburger Róza, Fil Ság (Pankota), Hermann Emma, Bleisiffer nővérek (Pankota), Mengyel Róza, Mengyel Etelka, Hermann Emma, Zimmermann Emma, Kiss Etelka stb.

(=) Táncmulatság Makón. A makói vidéken tanuló középiskolai ifjuság a főgymnáziumi önképzőkör alap növelésére augusztus hó 8-án, a „Vigadó” nagytermében táncvizsgálommal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Belépti díj: Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt 50 kr. előre válthatók a rendezőség tagjainál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirtalpig nyugtáztatnak, Kezdeté 8 órakor.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* A Magyar Szalon az új szerkesztő, Kabos Ede szerkesztésében egyszerre nagyon fellendült tartalom tekintetében. Az augusztusi szám, mely óvatos pontossággal már júliusban megjelent, sok szép dolgot tartalmaz: Vajda János tanulmányos cikke, Monachus finom szatirával megírt csevegése, Tömörkény, Gárdonyi, Munkácsy Kálmán, Márai, Telekes, Abrányi Emil, Szomaházy és id. Abrányi Kornél dolgozatai kívül — közli a Szalon: a szerkesztő Kabos Ede Holló című egytölvonásosát is. A Hónapról-hónapra című rovat az aktualitásoknak van szentelve; — a füzet képei és illusztrációi nagyon csinosak.

* Uj Idők. Harmadfél ivnyi tartalommal jelent meg az „Uj Idők” legújabb száma. Nemcsak hogy elbeszélések közöl Mikszáth Kálmántól, Herczeg Ferencztől, Bródy Sándortól és Vasskó Elemértől, verset Szabolcska Mihálytól és szebbnél szebb képeket Neogrady Antaltól és Patkay Lászlótól, de a hét eseményeit is tárgyalja kiválóan sikerült képekben és leírásokban. A szófiai dráma főbb alakjai ép úgy megvannak benne örökítve, mint a milleniumi bijouszerű építkezései, valamint a magyar közélet főbb momentumai. Szóval, egy minden ízében érdekes, vonzó és aktuális szám, amelyet kívánatra bárkinek mutatkozóan elküld a kiadóhivatal (Andrássy ut 10 szám.)

* Adomák Mátyás királyról. A maga nemében páratlan könyv jelent meg Szódi S. könyvkereskedő kiadásában Karczagon. Boross Vilmos az ismert nevű író és fővárosi lapszerkesztő az ő könyved, népies tollával írta a nagy Hunyadi Mátyásra vonatkozó adomáit és rendkívül érdekes történeti apróságait összegyűjtötte és az alább említett kiadó utján könyvpiacra bocsátotta. A könyv gazdag gyűjteménye a Mátyás királyról eddig megjelent adomáknak és apró történeti dolgoknak is, s nem hisszük, hogy volna olyan olvasni szerető magyar család, mely ezt a becses könyvet meg ne szerezne. Különösen alkalmi ajándéknak és a tanuló ifjuság részére jutalom-könyvnek igen alkalmas. Kétségteljesen a kiadó nagy gondot fordított a becsületére válik a vidéki könyvnyomtató iparnak. A könyv egyes lapjait művészi illusztrációk díszítik, ugyancsak címlapja is izléssel készült művészi rajz. Megszerezhető a kiadónál Szódi S. karczagonyi könyvkereskedőnél, vagy bármely hazai könyvtárban. Ára füzve 1 frt, diszes kötésben 1 frt 50 kr.

TÁVIRATOK.

A koronázási templom.

Budapest, július 29. (Saj. tud. táv.)
Őfelsége a Király a miniszter-

elnök előterjesztése folytán a budavári koronázási templom befejező munkálatainak építési költségeire — mint illetékes helyről értesülünk — az udvartartási javadalomnak művészi célokra szánt részéből 25.000 forintot engedélyezett s így elérhető lesz az, hogy a koronázási templom a millennium évében teljesen készen fog állani.

A miniszterelnök utja.

Budapest, július 29. (Saj. tud. táv.)
Bánffy Dezső báró miniszterelnök ma este Széll Kálmán látogatására Rátóttra utazott, honnan kedden reggel érkezik vissza Budapestre.

Budapest, július 29. (Saj. tud. táv.)
Bánffy Széll Kálmán látogatására Rátótra ment, mint hírlik, megbeszélendő vele valamint a szabadelpvüparti tekinélyekkel a király elébe terjesztendő módokat a királynak és uralkodó családnak a milleniumi ünnepélyeken részvétele ügyében.

A mezőgazdasági hitelintézet.

Budapest, július 29. (Saj. tud. táv.)
A Bud. Tud. jelenti: Léva y Henrik eszméje, a létesítendő mezőgazdasági hitelintézet ügyében, a megvalósuláshoz közeledik, amennyiben Léva y kívül többek között Nádasdy gróf, Pallavicini Ede örgróf, Harkányi Frigyes, Lukács Antal, Kornfeld Zsigmond stb. felajánlották közreműködésüket és már augusztus derekán az alakulást megelőző konferenciákat folytatni fogják.

A nemzetiségi kongresszus.

Budapest, július 29. (Saját tud. táv.)
A nemzetiségi kongresszus komolyan foglalkoztatja a belügyminiszteriumot. Felmerült a szándék, hogy a kongresszust betiltásák, azonban ettől elállottak. A rendőrséget a belügyér utasította kipuhatolni a résztvevők számának nagyságát, az óvintézkedés megtétele végett, minden botrány kikerülésével. Hírlik, hogy a kongresszus célja: Magyarország fővárosában enuncziálni, hogy mennyire elnyomva vannak, s erről nyilatkozatot küldenek Brüsszelbe.

A király Londonban.

Bécs, július 29. (Saj. tud. táv.)
A király aug. huszonötödikén Londonba érkezik s ott néhány napig marad. A látogatás magánjellegű. Udvari körökben hírlik, hogy a királylátogatás és Károly Lajos londoni utja Ferencz Ferdinánd találkozásával van összekötésben.

Jenő főherczeg váltói.

Troppau, július 29. (Saj. tud. táv.)
Simoncsicsné ügyvédjének a törvényszék csupán az írásbeli érintkezést engedte meg. Simoncsicsné közli ügyvédjével, hogy nyugodtan néz ügye lebonyolítása elé. A magyar igazságügyminiszterium ma kérte kiadatását.

Izgatás Szófiában.

Szófia, július 29. (Saj. tud. távirata.)
4000 ember a városban Macedoniát dícsőítve végigvonult. A tömegnek Tancseft beszélt mondván: A szabadság áldozatot kíván. A bolgárok készen vannak. Senkisé fogja a felke-

Iést megakadályozni. Mindnyájan szívesen meghalunk Macedonia szabadságáért. Eljen a revolúció. Sok katonatiszt gyászbán vett részt a menetben.

KÖZGAZDASÁG.

Szüreti és aratási kilátások.

Saját tudósítinktól.

Világos, jul 29. A szőlőterületek beültetése szépen halad és az eredmény is jó, az ideai zöld oltások szépen megeredtek. A hol a tőke már termő, szép számú és egészséges fűrtők vannak, peronospora még eddig nem észleltetett. Gyümölcs kevés van, az is lehull.

Makó, jul 29. Az aratás teljesen befejeztetett, őszi és tavaszi vetésre nézve egyaránt. A legalkalmasabb idő kedvezett az aratók munkájának. Most nagyban folyik a cséplés, sőt sok gazda, a ki szerencsés volt hamarában cséplőgéphez jutni, már magtárba is helyezte gabonáját. Az eredmény csaknem mindenütt felülmutta a várakozást. Egy 18 kérés kereszt a kovácsházi járásban átlag 45-50 kgr. buzát ad. Egy-egy kaszás, marokverővel együtt 10-15 napi munkával 8-12 métermázsza buzát kerestett. A jul. 20-dikáig levágott buza rózsa pírós, a mi az akkori, nagy esőzés után maradt, tehát az összes termés 3/5-5/6 része fakós. A makói határban a nagy munkának még csak a közepéig jutottak, még most kezdtek meg a nyomtatást a mi, mint hogy itt a gazdák 1/10-ed részben lóval nyomtatnak, míg más határban egymást éri a cséplőgépek — kedvező időjárás mellett is eltart augusztus legvégeig. A piacok tömve vannak már mindenféle új gabonával. A szegény embernek nagyon kell a pénz. E miatt aztán mélyen leszállottak az árak. Egy métermázsza buzát 4 ftrt 80 krért, egy méter árpát 3 ftrt is pocsékolnak.

Réthát, jul 29. Az aratás jó sikerrel folyamatban van, a próba-cséplések szerint legjobban fizetett a rozs, holdankint 9-10, aztán a buza 8-9 mm.-át. Az őszi árpa már sokkal rosszabbul fizetett, aig 4-5 mmázsára tehető az átlagos termés. A zab és tengeri jól áll, a tengeri csövedzik a több helyen egy tőn 4-5 szép cső is van. Takarmány és cukorrépa szépen növekednek. Legelők elég jók. Takarmány lesz elég.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

Gyenes és Balog özég jelentése.

Budapest, július 29.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kinaltak, a véteikévd tartózkodó volt, s az irányzat osendes maradt, elkelt 18000 mm. változatlan árakon.

Table with 3 columns: type (Tiszavidéki, Pestvidéki, Székesfehérvári, Felső-tiszai, Adai, Bácskai, Raktározón), mmázsza, kggramm, ftr.

Határidőüzlet: Amerikából tegnap szilárdabb árfolyamokat jelentettek, s nálunk is 2-3 krral szilárdabban indult a buza, míg később gyenge üzletmenetre 4-5 krral ellanyhult s így zárult is. Tengeri igen szilárdan indult de zárlat felé a gyengébb vásárlásokra 4--5 krral ellanyhult.

Zárlat 12 órakor:

Table with 2 columns: item (Őszi buza, Buza május-juniusra, Őszi rozs, Tengeri május-juniusra, Tengeri július-augusztusra) and price range.

Őszi zab 5.38-5.70
Repoze 9.60-9.70

Külföld: New-York: busára 1 5/8-1 1/3, tengerire 1/8 szilárdabb, Chicago: busára 1 7/8-2 tengerire 1/8-5/8 szilárdabb. Páris osendes, Liverpool szilárd, London mérsékelt.

Ertéktes: A tegnapi magán forgalom szilárdan folyt le. Ma szintén szilárdan indult az üzlet s különösen nemzetközi papírok élénk kereslet mellett tetemesen megszilárdultak. Helyi papírokból csak a csekély üzlet volt.

Zárlat 12 órakor:

Table with 2 columns: item (Oszták hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Oszták államvasut, Rima-Murányi, Lombard) and price.

Vonatok közlekedése.

Érvényes 1895. évi április hó 1-től.

Table with columns: ARADRÓL, ARADRA, Budapest felől indul, Budapest felől érkezik, Erdély felől, Temesvár felől, Szeged felől, Gurahoncz felől.

Szeszüzlet.

Julius 29.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár, kicsinyben 53 forint — krajczár, per 100 liter % beleértve 35 forint fogyasztási adót.

Budapesti gabnátözsdé.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása.

Budapest, július 29. d. u. 5 óra.

Table with 2 columns: item (Buza bánási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza feje mégyei, Buza bácskai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetai való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bánási, Tengeri másnévű, Káposzta-repcze bánási, Köles, Buza mározus-április, Buza szeptember-október, Buza május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab mározus-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repcze augusztus-szeptember 1894) and price range.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. július 29.

Table with 2 columns: item (Magyar aranyjáradék 4%, Magyar koronajáradék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasut 1876., Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar italmege váltási kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény, Magyar nyeresemény-sorsjegyek kölcson, Tiszaszabályozási és szegedi kölcson, Oszták papíráradék, Oszták járadék ezüst, Oszták járadék arany, Koronajáradék, 1860-iki államsorsjegyek, Oszták-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Oszták hitelbank részvény) and price.

Table with 2 columns: item (Oszták-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonkor), Weitzer János gép- és waggongyár részvény, Német birodalmi márka, London, Páris) and price.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. Bécs, 1895. július 29.

Table with 2 columns: item (Magyar koronajáradék %, Magyar hitelrészvény, Oszták hitelrészvény, Anglobank részvény, Laenderbank részvény, Bécsi bankkegyesületi részvény, Oszták államvasut részvény, Déli vasut részvény, Oszták északnyugati vasut részvény, Oszták északnyugati (Elbevolgyi) részvény, Budapesti villamos városi vasut részvény, Salgó-tarjáni részvény, Ríma-murányi részvény, Brassói közszabánya részvény, Dunagőzhajózási részvény, Lloyd-társulat részvény, Alpesi bánya részvény, Union, Török sorajegy) and price.

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Table with columns: Hó és nap, Légnyomás (legmagasabb, legalacsonyabb), Hőmérséklet (legmagasabb, legalacsonyabb) for July 20-26. Second table with columns: Hó és nap, Szél iránya, Felhőzet, Észrevétel for July 20-26.

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1895. évi július hó 29-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzőn.

Table with 5 columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet, Időjárás, Vizállás, Jégvastagság.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1895. július 29.

A m. kir. felyammérőki hivatal.

IDEGENEK NEVSORA.

Julius 29.

Fehér Kereszt szálloda: Braun J. kereskedő, Budapest. Wiczian M. ezredes, Vác. Küpfer Márton kereskedő, Mármarossziget.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Kötelességemnek ismerem, hogy mindama testületeknek, akik Istenben boldogult férjem temetésén vagy képviseltettek magukat, vagy kivonultak, mindazon magánosoknak, akik részvételükkel fejdalmamat enyhíteni óhajtották — köszönetemet nyilvánítsam.

Midőn ezt teszem, egyszersem tudomásokra adom azt is, hogy boldogult férjem jónévnek örvendő üzetét, mint özvegy tovább vezetem s kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Özv. Pollák Arminné.

* Az ezen rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

14890/1895

Hirdetés.

A nagymélt földművelésügyi m. kir. Minister ur 44706—III/6 1895 sz. alatt kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur f. évi június hó 30-án 18370 sz. alatt kelt értesítése szerint a sertésforgalomnak szabályozása céljából a magyarországi élő sertések és sertéshus forgalma iránt valamennyi helytartósághoz és tartományi kormányhoz a következő értelmi rendeletet bocsátotta ki:

I. Élő sertések bevitele.

1. Kereskedelmi célokból vagy a kereskedelemre alkalmas sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságokba és országokba való bevitele tilos. Ezen csoportba a darabonkint 120 kilogrammnyi élő súlynál kisebb súlyú sertések tartoznak.

2. A kész, vagy félig kész, de darabonkint legalább 120 kilogrammnyi élő súlyú sertések bevitele ellenben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területére a következő feltételek és módok mellett szabad:

a) A beírándó sertések felrakása és elszállítása kizárólag azon vármegyék és sz. kir. törvényhatósági joggal felruházott városok területén és területéről szabad, melyek sertés forgalma általán nem korlátoztatott. A zár alá vett területek, az illető ausztriai politikai hatóságokkal esetről esetre távirati uton fognak közöltetni.

b) Ilyen nemű sertésszállítványokat a származási és rendeltetési helyek nevével megjelölt és állami állatorvos által reá vezetett egészségi záradékkal ellátott szabályszerű marhaleveleknek kell kíséreniük és kizárólag ólomzárral ellátott vasuti kocsiokban, a menetrend szerinti szállításhoz meg nem felelő megállapodások nélkül és a fel-és lerakodások teljes kizárásával csupán a marhalevélen végállomásként megjelölt vasuti állomásokra szállíthatók. Ehhez képest a közlekedési intézetek közegei csak oly sertésszállítványokat vehetnek föl Ausztriába való továbbítás végett melyeknek marhalevelei állami állatorvosnak fent előirt igazolását tartalmazták.

A vizsgálat költségeit (napidij és utazási költség) az állami állatorvos által irt és aláírt költségjegyzék alapján a rakodó felek száma arányában szedik be és aapidij után járó bélyegdíjnak megfelelő bélyeggel ellátott nyugtára fizetik ki a eljáró állami állatorvosnak.

c) Az ilyen sertésszállítványok, csak az alább névszerint felsorolt állomásokra, irányíthatók. Amennyiben később több ilyen állomások engedélyeztetnek azok mind— annyiszor haladéknélkül közzé fognak tétetni.

d) Az ilyen sertésszállítványok a vasuti állomásra érkezésük alkalmával azonnal állatorvosi szemle alá fognak vonatni. Oly esetben azonban, ha az ilyen ilyen szállítványokat vivő vonat egyéb származású sertéseket is visz; az utóbbi szállítványok vizsgálatáig és elhajtásáig a magyarországi sertések az állomásról kitolatnak.

e) Ha a magyarországi sertésszállítványban 120 kilogramm élő súlyon aluli sertések is találatnának az ilyen szállítványok az állatoknak a feladó költségére a magyarországi feladó állomásra vissza fognak küldetni.

f) Ha valamely magyarországi sertésszállítványban csak egy, sertésvészben vagy sertésorbánczban elhullott, avagy sertésvész vagy sertésorbáncz gyanujában levő sertés találatik: az ilyen szállítványt ugyancsak az állatok megéjtése és itatása után a feladó költségére, a legközelebbi vonattal a feladó állomásra fogják vissaküldeni.

g) Az ilyen sertésszállítványokat minden körülmények közt lófogatokon kell a vágóhidra szállítani, hol e sertések anélkül, hogy más állásba hajtatnának, 48 órán belül leszurandók. Onként értendő, hogy azon esetben ha a sertésvész, vagy sertésorbáncz az állatok között időközben kiütne a beteg állatok kirtása végett a gyepmesterhez szállítandók.

Ha az ilyen sertésszállítványokban megéjtése alkalmával egy, avagy több sertés sertésvész, vagy sertésorbáncz gyanujában levőnek találatnának, az ilyen állat vagy állatok az egészségesektől rögtön elkülönítetvén kiirtás végett a gyepmesterhez küldendők.

II. Sertéshus bevitele.

2. A leszurt sertéseknek Magyarországból a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokba való bevitele a következő feltételek mellett szabad.

a) magyarországi származású leszurt sertéket szétarabolatlan állapotban kizárólag va-

suton szabad az alább névszerint felsorolt állomásokra szállítani.

b) Ilyenemű hus küldeményeket a származási hely illetékes hatósági közege (a vágatási biztos) által a mellékelt minta szerint kiállított és német szövegbe is kitöltendő igazolványnak kell kíséreni, melynek e feladási és a rendeltetési hely pontos megjelölésén kívül egyúttal azt is tartalmaznia kell, hogy a sertéshus nem sertésvészben vagy sertésorbánczban beteg, hanem egészséges állatoktól származik.

Az ilyen husküldeményeket a rendeltetési elérése előtt sehol sem szabad kirakni.

c) Ezen husküldeményeket megérkezésük után gondos husvizsgálat tárgyaivá teszik. Az olyan leölt sertéseket melyeken a vizsgálat alkalmával a sertésvész vagy sertésorbáncz nyomait észlelik, vagy melyeket bármi okból az emberi élvezetre alkalmatlannak találják, úgy hasonlóképp azokat, melyekből az általános érvényű kereskedelmi szokványoktól eltérőleg, a vese és vesezsír hiányzanak, azonnali megsemmisítés végett a gyepmesterhez küldik.

Ezen rendszabályoknál fogva egyidejűleg utasította a cs. kir. osztrák belügyminister az összes helytartóságokat és tartományi kormányokat, hogy a magyarországi sertés forgalom szabályozása tárgyában általuk kiadott tilalmakat beleértve a száj és körömfájás elleni védekezés céljából kiadott tilalmakat is ezen rendelet közhírrétételével egyidejűleg hatályon kívül helyezték.

Az osztrák helyügyminister ur rendeletének értelmében olyan állomásokul, melyeken az I rész 2 c) pontja valamint a II. rész III. a) pontja szerint magyarországi élő sertések illetőleg sertéshus kirakása meg nem engedve, tehát a hová ilyen szállítványokat irányítani szabad eddig elé következő helyek állomásai jelöltettek ki:

I. Alsó Ausztria: 1. a. Bécs (élő sertések behozatalára) Kirakóhely: Szt. Markxi sertéspiacz, kizárólag engedélyezett vágóhidak pedig: Bécs stmarxi vágóhid bécsvárosi vágóhidak és Productor Gesellschaft der Wiener Fleischselcher vágóhidja.

A bécsi városi vágóhidra nézve azonban megjegyzem, hogy e vágóhidon csak azon esetben ölhetők le ilyen sertések ha ott az e célból elrendelt intézkedések foganatosítva lesznek.

b) Bécs Ujhely (élősertések számára) Kirakóhely: Steinfeldi pályaudvar és sertéspiaczon kizárólag engedélyezett vágóhid pedig: a városi sertéspiaczon levő vágóhid

2. Sertéshus bevételére szolgáló helyek: Baden, Brück a/L Florisdorf, Inzersdorf, Korneuburg, Krems, Laa a/d Thaya, Mödling, St Pölten, Stockerau, Waidhofen, a/d Ybs, Wiener Neustadt és Wien (kirakóhely Gross Markthalle.)

II. Felső Auszria Élő sertések kirakására: Gmunden, Ischl Linz Steyr.

III. Galiczia: 1. élősertések kirakására Podgorze, Neu-Sandez, Tarnow, Jaroslau, Prze, mysl, Strijj, Stanisla, Kolomea, 2. Sertéshus bevételére szolgáló helyek: Krakau, Podgorze Neu-Sandez, Tarnow, Jaroslau, Przemysl, Strijj Stanisla, Koiomea, és Lemberg

IV. Karinthia. Élő sertések és sertéshus bevételére Laibach, déli vasut állomás.

VI. Morvaország. Élő sertések kirakására: Mährisch-Schönberg, Mährisch-Trübau Sternberg, Holleschau, Lundenburg, Neutitschein Nikolsburg, Prossnitz, Brünn, és Mährisch-Ostrauban (a marha vásártéri kirakó hely.)

VII. Styria. Élő sertések és sertéshus kirakására: Grác.

VII. Szilézia: Élő sertések kiadására: Troppau, Bielitz, Freudenthal, Jägerndorf, és Teschen.

IX. Tyról és Vorarlberg. Élő sertések és sertéshus kirakása: Bozen, Bregencz Trient.

Az ezen rendeletben foglaltak legszigorubb figyelembe vétele mellett tehát élő sertéseknek a birodalmi tanácsban képviselt országos és királyságok területére való bevételére: Alsó Fehér, Bars, Békés Bereg Bihar, Esztergom, Fehér, Heves, Komárom, Krassó-Szörény, Moson, Nograd, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Vas és Zalavármegyék, valamint Budapest székes főváros Sopron, Nagyvárad, Kecskemét, Komárom, Pozsony és Székesfehérvár városok kivételével további intézkedésemig Magyarországból szabad, a sertéshus bevitele ellenben az itt felsorolt törvényhatóságok területéről is megvan engedve.

Arad 1895. július 13.

A városi tanács.

9219/1895. kh.

Végzés.

Arad sz. kir. város polgármesteri hivatala mint II od foku állategészségügyi hatóság 1568/1895. p. m. sz. a kelt határozatával, mert a szarvasmarhák között a ragályos száj és körömfájás három különböző fekvésű istállóban egyszerre jelentkezett, azt járványos jellegűnek nyilvánította, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. foganatosítására 40'000/888. sz. a kibocsátott magas rendelet 211 és következő §§. alapján a következő óv és kór elfojtási szabályok rendeltetnek el.

1. A birkás réti legelőre járó mindkét csorda teheneinek, mint fertőzésről gyanusaknak valamint az ezen réten legelő jármos ökröknek, továbbá oly hasított körmű állatoknak, melyek száj és körömfájásban szenvedő tehennel egy istállóban illetve egy udvarban vannak a járvány idejére istállózásuk elrendeltetik. Az oly jármos ökröknek, melyek a városi állatorvos által betegségtől menteseknek találtnak és fertőzött állatokkal érintkezésbe nincsenek, a város határára belül a fuvarozás és mezei munka végzése megengedtetik, de a határból kihajtása büntetés terhe alatt megtiltatik.

A beteg állat tulajdonosa közvetlen szomszédaik hasított körmű állatainak istállózására szinte elrendeltetik.

Ezen fent elősorolt állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, a tulajdonosok felhivatnak, hogy a birtokukban lévő marhaleveleket megórzás végett a kapitányi hivatalnál haladéktalanul beszoigáltassák. Az állatok tulajdonosai állataik egészséges állapotát a legnagyobb figyelemmel ellenőrizni tartoznak s ha betegülést észlelnék, azt a kapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni, s ha az állat elhullott a hullát az elhullási helyen őriztetni, attól embereket és állatokat távol tartani, míg az I-ső foku hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból csak az I-ső foku hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás céljából vihető ki állatok, akkor, ha az állatoknak szállítása által a ragály anyag elhurcolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálal takarmány, alom szalma egyáltalán nem, trágya pedig csak is a városi állatorvos utasítása szerint foganatosítandó, fertőtlenítés után lovas fogaton, lófogatu ekével való átásztás céljából szállítható ki.

4. Az egész város hasított körmű állatainak u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek a határból kihajtása valamint takarmány félének és trágyának a határból kiszállítása betiltatik.

Járlatok csak lovakra állíthatók ki. A városba vezető utakra örök állíttatnak, hogy állatoknak (lovak kivételével) a városba behozását meggátolja s azokat oly utra tereljék, melyen a város elkerülhető. A tulajdonos határozott kivánsága folytán behozott hasított körmű állatoknak a járvány tartama alatti kivitele megtiltatik.

5. A járvány kiütéséről a szomszéd községek átíratilag értesítetnek.

6. A városi állatorvos utasítatik, hogy a marha állományt figyelemmel megvizsgálja s hetenként a járvány állásáról járványtáblát terjesszen be.

7. Száj és körömfájásban szenvedő állatok tejének forgalomba hozása a törvény által tiltva van, a hatóság intézkedik ugyan, hogy csak egészséges állat teje jöjjön forgalomba nagyobb biztonságért azonban figyelmeztetik a tejet fogyasztó közönség, hogy a beteg állat teje nyálkás, undorító, kellemetlen szagu levén, az könnyen felismerhető. A piacon a ker. orvosok, a piaci felügyeletet rendőrtiszt, a piaci biztosok és a rendőri kirendeltség is ellenőrzi, hogy beteg állat teje ki ne méressék, hanem megsemmisítsék.

8. A heti vásárról a szarvasmarha, sertés juh, kecske, a járvány tartamára kitiltatik.

9. A betegségből kigyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvos ellenőrzése mellett fertőtlenítendők.

Ezen intézkedés megszögi a törvény értelmében szigoruan büntetendők fognak.

Aradon, 1895. évi július hó 23-án

Sarlot Domokos

főkapitány.

Hirdetmény.

Arad és Uj-Arad, továbbá Arad és a vár között építendő új hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterium 16983/1895 számú rendeletével kitűzött pótbejárás f. évi augusztus hó 23-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Osszejövetei hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekelteknek tekinthetik oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt f. évi augusztus 8-ától—22-ig bezárólag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők.

Arad, 1895. évi július hó 13-án.

A városi tanács.

14003/895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium 41291/895. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük, hogy a krajnai cs. k. kormány a sertések bevitelét Magyarországból Krajnába tiltotta.

Magyarországból élő sertés és szurt sertéshus Krajnán át csak átrakodás nélkül vihető át.

Arad, 1895. július 2.

A városi tanács.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, a készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokolade gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 3 világrészben el van torjodve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszer. — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.

Serail-arczkenőcs Az arcon mutatkozó májfoltok elfűzésére a legalkalmasabb szer mely bőrszövet hatásként minden más szert felülmul. Egy kis tégl 70 kr. és egy nagy tégl 1 frt.

Anosmin A lábizadás és feltérés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pino-éjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménési aszúbor Egy 85 centil. üveg 1 frt 50

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasoxydtartalommal. Egy 30 centil. üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek Füst és szag nélküli, vörösbarna és sárga színben. Egy k 2 frt.

Magnesium fáklyák 150 normal gyertya-fénytel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégl 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere Mindenféle béli eredetű rheumás és csúszos fájdalmak ellen igen hirtelen hatású szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Minden gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden vegyvisz és latra bizánsk elfogadtatnak és lelkiismeretesen telje sítotnek. 49. 6—x.

Az aradi légszeszvilágítási vállalat

díjmentesen eszközli a légszeszberendezést

magánlakásokba, valamint gázmotorokhoz és légszeszkályhákhoz.

A gázmotorokhoz igénybe vett légszesz

folyó évi augusztus hó 1-jétől

köbméterenként 10 kr, azaz tíz krajczárral fog számíttatni.

Jelentkezések a légszeszgyár irodájához intézendők.

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation 5 1/2%, auf 50 Jahre 5%. Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisierbar 6%, auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 0% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in 1/4 jähriger Tilligung 6—7% ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzalog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

Hazai és Külföldi

Bank jelzalog Kölcson (K.)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

685

Arad szab. kir. város törvényhatóságától.

7806/1895 sz.

Hirdetmény.

A városi törvényhatósági bizottság 15256/434 885 sz. a. alkotott s a nagyméltóságú m. kir. beügyminiszterium 67640/826 666 sz. a. kelt intézményével jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a város közönségét, hogy a kertekben különösen az alma fákon tenyészni szokott vértetűről ha olyat észlelnék jelentést tegyenek.

A vértetű irtására a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium 14295/III. 7. 393 sz. magas leiratában a következőket ajánlja és pedig: meglepett fiatalabb csemeték és alsóbb galyak fertőtlenítésére 150 gram zöld szappan, 200 köbcentiméter kozma szesz és 9 gram carból sav annyi vízben oldandó fel, hogy az egész egy liternyit tegyen ki, — az egész után még 4 liter vízzel felhigitandó, mely keverékkel a galyak és csemetéknek a rovar által ellepett részei gondosan bekenendők.

A meglepett öreg fák petroleummal a fiatalabb fák pedig 3 rész petroleum 1 rész vízből álló keverékkel jól beecsetelendők.

Miután a vértetű a gyümölcs fák gyökerein talált, a meglepett fa körül a föld a fa felső gyökéréig felásandó oltatlan tört mésszel behintendő és földdel ismét behuzandó.

Oltó galyaknak más község határából, vagy nyugat európai államokból való behozatala szigoruan tiltatott.

Erről a közönséget azzal értesitem, hogy amennyiben a vértetű irtása nem eszközöltetik az hivatalból, az illető fa tulajdonos terhére teljesített, s azon felül 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

Aradon, 1895. évi július hó 17-én.

főkapitány távol:

Nyári Béla,

alkapitány.

14769/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium 45228/895. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük, hogy a sertéseknek Magyarországon mindazon községeiből, melyek sertésvész, sertésorbáncz vagy ragadós száj- és körömfájás miatt külön községi zárlat alatt nincsenek. Budapestre kizárólag leszurás céljából való behozatala az alábbi feltételek mellett minden külön engedély kikérése nélkül meg van engedve.

1. a sertések a ferenczvárosi rendező pályaudvar petroleum raktár rakodóján rakandók ki.

2. sertések kirakodás után kocsin közvetlenül az illető henteshez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 48 óra alatt leszurandók.

A sertések megérkezésük után 48 óra alatt okvetlen leöleendőek lévén; felhívom a közönséget, hogy e körülményre különösen figyelmeztesse a gazdaközönséget, nehogy az netán eladatlanul t. i. Budapesten való eladás céljából felküldött sertéseiket itt a mondott határidőn belül értékesíteni nem tudván, ennek következtében esetleg károsodjanak.

Arad, 1895. évi július hó 10.

A városi tanács.

Hirdetés.

A n. m. földmivelésügyi m. kir. Miniszterium 42993/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré teszszük, hogy a salzburgi cs. kir. tartományi kormány f. évi június hó 22-én 7014 sz. a. keit értesítése szerint sertéseknek Magyarországon és Horvát-Szlavonországból Salzbürgbe való bevitelét és behajtását, további intézkedésig megtiltotta.

Továbbá, hogy a felső ausztriai cs. kir. helytartóság f. é. június hó 28-án kelt távirati értesítése szerint sertéseknek Magyarországból Felső-Ausztriába való bevitelét és behajtását további intézkedésig nasonlóképen megtiltotta.

Mindemellett a sertésvész vagy gyanujától mentes törvényhatóságok területéről sertéseknek azonnali levágás céljából Felső Ausztriába való szállítása a felső ausztriai helytartóság esetéről esetre adott engedélye mellett, továbbra is szabad.

Arad, 1895. július 8.

A városi tanács.

Hazai és külföldi
Bank jelzalog Kölcson K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi 5 1/2, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés után 6% kamat mellett. Személy hitel 1/4 évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és 7% pontos lebonyolítása.

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcson (K)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

684